

Előfizetési árak:

postán vagy házhoz küldve:
 Egész évre . 24 kor.
 Félévre . 12 kor.
 Negyedévre . 6 kor.
 Egy hónapra . 2 kor.
 Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egyhasábos petit sor 10 fill. vagy egy □ cm. hely 4 fill. — Nyiltér és magánérdekű ismertetés soronként 40 fill.
 Megjelenik naponként reggel 6 órakor, hétfőn vagy ünnep után déli 12 órakor.

Szerkesztőség: Kossuth-uteza 19.

Főszerkesztő:

Felelős szerkesztő:

Kiadóhivatal: Kossuth-uteza 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Koncz Ákos.

Dr. Orbán József.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű ismertetések felvétele.

Stefánia.

Irta: Koncz Ákos.

Debreczen, márczius 23.

A miramarei kastély kis kápolnájában tegnap két egymást szerető szív esküdött egymásnak örök hűséget, sirig tartó, felbonthatatlan szövetséget . . .

Királyi sarj nyújtott kezét egy daliás magyar grófnak. Koronás menyasszony lépett az oltárhoz s letéve a szerelem oltárára a királyi fény minden ragyogását, követte a szív szavát, hogy boldog legyen mindörökre . . .

Előítélet, okoskodó számítás, a rideg politika, rangkülönbség és egyéb mesterséges választófalak ledőltek az igaz szerelem mindenható érzése előtt . . . A szív jogát követelte s nemes harcában legyőzött minden akadályt . . .

Ebben az igaz szerelemben győzött a lélek teremtő ereje . . . Az idealizmus trónra jutott e frigynél s elfoglalta méltó helyét azon a piedesztálon, honnan számtalanszor számúzi őt a hideg ész, rideg okoskodás és a kényszerítő körülmények halmaza.

Mit ér az élet, ha szívünk sóha-

jait nem érti meg senki sem? Mit ér az élet ifjusága, mit a vágyó lélek, ha a vágyban, a boldogság után váró epedésben és nemes szenvedélyekben önmagát emészti fel? Bibor, fény, a milliók, a hatalom nem képesek meleg verőfényvel betölteni a szívet, melyet csak a szeretet, a rokonérzés tud gazdaggá és megelégedetté tenni.

A szív szeretni és szeretetelni kíván, — semmi egyebet. Halmozz fel kincseket, mesés értékű keleti gyöngyöket egy nemesen érző nő előtt s ne szólj szivedről, ha szeret: nem kellene neki kincseid . . . Hanem ha szerelmedet teszed le előtte: boldog lesz, mert megértetted őt . . . Szeretet . . . szerelem ez a kettő kell a női szíveknek, legyen bár korona a fején, vagy szegénység a nyomában . . . Lemond fényről, dicsőségről, hatalomról s követi a szív szavát, mely őt édes boldogsággal kecsegteti . . .

Ez a mindenható érzés töltötte be Stefánia szívet is, midőn kezét a magyar grófnak nyújtotta . . . Szakitott a mindent lenyügözni akaró politika s hagyomány minden törvényével. Ugy gondolkozott, hogy szívet kell követnie, ha annyi

fájdalmas napok és kínos órák után boldog akar lenni. . . Érezte, hogy napsugaras szerelem nélkül rideg az élet még akkor is, ha birjuk a föld összes anyagi javait . . .

. . . Oh, mert csak szenvedett az ő szíve . . . élete tavaszán, mikor a legszegényebb is boldog, már ravatal előtt állott könnyekkel és szívében azzal a megnevezhetlen fájdalommal, melynek csak éle van, de neve nincs . . . Özvegy lett és gyermeke árva . . . A retentő csapás szíven találta és ő évekig hordozta sebet, melyet királyi férje gyors és váratlan elhunytá ütött lelkén . . .

De annyi bánat után miért kárhoztatta volna tehát a születés kegyeltje magát az örökös lemondásra? Miért hervadt volna el a virág az első fagy után? Miért lett volna örökre boldogtalan Európa egyik legszebb asszonya, kit lelki kincsekkel is pazarul felékesített a teremtő?

József nádor unokáját boldognak kívánja látni a magyar. Kívánásunk, óhajunk és imánk teljességett. A szív édes érzése győzött s a mi jóságos öreg királyunk, kinek nagy szíve telve van szeretettel, egyetlen szavával ledöntötte azon

TÁRCZA.

Mese.

Volt egyszer egy ember — mesét mondok néktek —
 Lelkében magasatos, szent érzelmek égtek,
 Szeretett hűséggel, reménységgel, szentül,
 — S eleped, elsorvadt a nagy szerelemtől.

Volt egyszer egy ember — mesét mondok néktek —
 Megromlott lelkében undok vágyak égtek,
 . . . Hit, szeretet, hűség . . . „mi üdv lehet abban!“ . . .
 — S ez élt a legtávolabb, a legboldogabban . . .

Szilágyi Imre.

Egy boldog ember.

— Történeti elbeszélés. —

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irta: Király Miklós.

III.

Kísérjük-e menekvő utján a három férfit?

Ne kísérjük. Hagyjuk őket örülni szerencsés megszabadulásukon. Ne legyünk tanúi az önmagát nyomorékká tett nemeslelkű szolga iszonyu kinjainak, ne legyünk tanúi a szívet facsaró látványnak s annak a temérdek szenvedésnek, mely a három menekvőre várakozott; a midőn fényes nappal sötét rengetegben bujkálva keresik az éretlen erdei gyümölcsöt, hogy kinzó éhségüket csillapíthassák; s napokat töltenek el, amíg egy kis posványos vizre találják, a melylyel égő ajkaikat megnedvesíthetik. — Maradjunk el tőlük, hogy ne halljuk a panaszt ajkaikon, ne lássuk a könyvet sze-

meikben azoknak, akiket a Gondviselés oly súlyosan látogatott meg, de a kiknek erőt adott Isten, hogy hosszú és terhes bujdoklás után bár, megláthatták végre mégis az édes hazai földet.

Itt, az édes hazában, itt keressük föl s itt üdvözöljük őket családi fészkekben, kedveseiknek ölelő karjai között.

Ti szerencse fia! kik a világ itélete szerint „boldogok“ vagytok.

Ti sorsüldözött szerencsétlenek! kiket a „boldogok“ szánó mosolylyal néznek le, s gunytárgyul szolgáltok azoknak; tudjátok-e ti, hogy a szó legigazibb értelmében ki a „boldog ember“?

Ha nem voltatok szerencsétlenek soha ti „boldogok“; s ha nem éreztétek magokat boldogoknak soha ti sorsüldözöttek: óh akkor egyikőtök sem tudja, mi az igazi boldogság e földön.

Jertek ide! Egy képről veszem le a fát, s e kép megtanít titeket a valódi boldogság megismerésére . . .

A XVI-ik század izlése szerint butorított főuri terem tárul elénk.

A terem közepén hosszú tölgyfaasztal görnyed a különféle étkek és italok terhe alatt. Fehérselyem ruhás uri nő sűrög-forog az asztal mellett ülő három férfit körül, egyre kínálva azokat az ételek különféle nemeiből, s egyre töltögette poharaikba Eger és Tokaj aranyszín nedűjét.

Es a kit ez a nő kínál, annak akaratlanul is enni vagy innia kell, mert hozzásimul, gömbölyű karjaival átöleli s édes szavaival ráerőszakolja.

E jelenet ismétlődik százszor. Ha öleléseit elvégezte az utolsón, újra kezdi az elsőt, ki az asztal felső szélén két társától kissé

távolabb ül; nyakába borul ennek s mint folyondár öleli azt körül, mézédés szavaival elárasztja s forró csókjaival lerészegíti.

— Mennyit szenvedtél óh én édes férjem! Gondoltál-e néha reám? Oh, én mindig csak te reád gondoltam. Rólad gondolkodtam az éj magános óráiban s a nap minden szakaszában. S mikor gondolataimból föl-eszméltem, azon vettem észre magamat, hogy imádkozom. Oh, mert nekem minden gondolatom imádság volt érte! . . . Őszszel izentem neked a vándor madaraktól. Tavasszal kijártam a hegyek közé, a ligetbe, a mezőre, s megkérdeztem a szellőt, a virágok illatát, a visszatérő fecskéket, hogy láttak-e tégedet? beszéltek-e veled? mit izentél nekem? Ugy elbeszélgettem velök s azután úgy megkönnyebbült szívem, mert kis fecskéim elfecsegték nekem, hogy láttak téged, hogy nincs semmi bajod, hogy hazajössz én hozzám nem sokára, hogy már utban is vagy! . . . Oh áldott fecskéim! reményim és vágyaim fecskéi! ti vigasztaltatok engem, ti ápolátok bennem az erős hitet: hogy Isten nem hagyja el az ártatlan szenvedőket. Oh hála neked e jóságodért, kegyelmes Istenem! Hála neked, a ki adtál nekem erőt, viselni a súlyos bánatot; adtál az én szenvedő férjemnek vigasztaló barátot a rabság nehéz óráiban, s küldtél neki szabadtót, ki megnyissa börtöne ajtaját és támogassa, vezérelje a gyengét a hosszú ut fáradalmi, ezer veszélyei között . . . Legyen áldott szent neved mindezekért örökre jóságos Istenem! . . .

Ennek a jóságos Istennek véghetetlen kegyelme, kifogyhatatlan áldása szálljon ti reátok is nemesszívű férfiak.

Légy áldott te hűséges szolga, kinek ura iránti forró szeretetét, követésre méltó például a késő századoknak, márványlapokra

akadályokat, melyek az egymást szerető lelkek egyesülését gátolták. Rámondta az Ámmentarra a frigyre, mely két szívet kötött össze az egymást megértő szeretet és bizalom felbonthatlan aranylánczával . . .

Ma, midőn minden körben az érdekházasságok ezreivel találkozunk, ma, midőn a szív millió és millió esetben elveszti jogaikat, jól esik hallanunk a mindenható szeretet egy fényes győzelméről. Édes érzéssel telik el a lelkünk e pillanatban, midőn az a sokat szenvedett fejedelmi szép asszony annyi kétség után az édes boldogság útjára lép . . .

Stefánia bizonyára boldog lesz! Szíve szeretetét pedig megosztja férje és a magyar nemzet között. Ő a mienk nemcsak multjánál fogva, hanem a jelenben is. . .

Ha a sors nem engedte, hogy királynénk legyen, mi áldjuk az Istent, hogy mint *boldog magyar asszony* itt fog élni közöttünk . . .

Az állatforgalmi kiegyezés Auszriával. Tudjuk, hogy a magyar törvényhozás a közgazdasági kiegyezést Auszriával csak a teljes viszonyosság kikötése mellett szavazta meg és hogy az állatforgalmi egyezmény kiegyezítő része az Ausztriában császári rendelettel életbeléptetett gazdasági kiegyezésnek. Ismerjük azt a vad izgatást is, melyet az alsó ausztriai gazdasági egyezület elnöke kezdett és Skrebinski báró osztrák képviselő folytatott. Ez az izgatás a magyar sertés és szarvasmarha bevitele ellen irányul és létrejött megállapodás revízióját követeli oly módon, mely a viszonyosságot látszik veszélyeztetni. A báró ugyanis azt indítványozta, hogy a Reichsrath utasítsa a kormányt, hogy az államforgalmi egyezmény megváltoztatása végett kezdjen új tárgyalást a magyar kormányval. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter még mielőtt a Reichsrath elfogadta volna az

említett indítványt, határozottan kijelentette a magyar képviselőházban, hogy az az egyezmény oly kiegyezítő része a kiegyezésnek, melylyel az egész kiegyezés áll, vagy bukik. A képviselőház hétfői ülésén újból is nyilatkozott a földmívelésügyi miniszter az ügyről s nyilatkozatai határozottak és megnyugtatók voltak. A Reichsrath határozatát leszállította valódi értékére és kijelentette, hogy az a viszonyosságot nem érinti. Az osztrák kormány a szigorú viszonyosság álláspontján áll és nincs ok az aggodalomra, mert Széll Kálmán miniszterelnök a leghatározottabban kijelentette annak idején, hogy ha a kiegyezés bármely megállapodása megsértetnék, a kormány a szükséges javaslatokat azonnal az országgyűlés elé terjeszti és sürgősség esetén a szükséges intézkedéseket rendeleti uton is azonnal életbelépteti. Darányi nyilatkozata után a Reichsrath határozata elvesztette fontosságát, — írja a „Pester Correspondenz“ — és a magyar közvélemény nyugodtan napirendre térhet felte. A szélső baloldalnak azonban, mely már az egész kiegyezés hajótörését látta, még egy kis ideig türtöztetnie kell magát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— Képviselőházi expressz-tudósítás. —

Elnök Perczel Dezső.

A miniszterelnök indítványa.

Kossuth Ferencz. A kvótabizottság megválasztása ellen nincs kifogása, mert ezt a törvény parancsolja. De az ellen tiltakozik, hogy csak Magyarországon válasszák meg. A kiegyezés már esődt mondott és mégis mesterséges uton akarják fenntartani a közjogi kapcsolatot a két ország között.

A miniszterelnök érvelése erőltetett, a kvótabizottság működésének köre megszűnt, ezt maga a miniszterelnök is elismeri. Miért nem áll ugyanaz az osztrák kvóta-bizottságról.

Az osztrákok e tekintetben egy külön felfogás szerint nem engedhetnek, mert a törvény alaposan intézkedik e téren. A függetlenségi párt nevében tiltakozik a törvények félremagyarázása ellen. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Utána Széll Kálmán válaszol és kijelenti, hogy most nincs egyébről szó, mint-

hogy a félévre megállapítandó kvótára néve, illetőleg az új tárgyalásokra szükséges kvóta-bizottságot mi megválasszuk. Ahhoz, hogy a Reichsrath a régi kvótabizottságot kompetensnek tartja-e a további tárgyalásokra, vagy új bizottságot választ, nekünk nincs szavunk és annak ez a mostani választásunk nem praesudikál. Itt tisztán csak arról van szó, hogy a mi bizottságunkat válasszuk meg, a mi egészen a mi dolgunk és nem az osztrákoké.

Komjáthy Béla: Tiszteletben tartja más államok szabadságát, de azt nem tűri, hogy az osztrákok diktáljanak nekünk törvényt.

Széll Kálmán: Ezt nem is teszik.

Komjáthy: A miniszterelnök maga mondta, hogy ő eleve tudja, hogy a Reichsrathot az osztrák kormány nem szándékozik megkérdezni.

Széll Kálmán: Szó sincs róla.

Komjáthy: Ugy mondta, hogy esetleg a régi kvótabizottsággal tárgyalhatunk, aminek ez a jelentősége. Ez törvénytelen.

Széll Kálmán: Komjáthy nem értette szavait. Ő egyszerűen csak azt mondta, hogy ha az osztrák Reichsrath helyesnek fogja találni, hogy ugyanazt a bizottságot bizza meg a tárgyalással, akkor esetleg a régi bizottsággal tárgyalnak. Ha ők jónak látják, ez az ő dolguk. De nem a Reichsrath megkérdezése nélkül.

Rátkay László törvénytelennek tartja a kvótabizottság kiküldését.

Polónyi Géza: A régi osztrák kvótabizottság semmiképp nincs jogosítva folytatásgal tárgyalásra. Új bizottságot kell nekik is kiküldeni.

Barta Ödön. (Nagy zaj.) A magyar kvótabizottság kiküldését is törvénytelennek mondja.

Több szónok nem lévén, elnök szavazásra boesátja a kérdést. A Kossuth párt kivételével mindenki megszavazza a bizottság kiküldését.

Elnök a kvótabizottság választását szombatira tűzi ki.

A közoktatási tárcza.

Áttértek ezután a közoktatási tárcza részleteinek tárgyalására.

Komjáthy Béla a nemzeti muzeum mai

írja fel majd a történet muzsája; a ki kész valál bönává tenni önmagadat, szegény urad — rabtársad — megszabadításáért.

Es te, nemesszívü idegen! a ki kiragadtad az ártatlant a börtön dohos mélyéből s kihoztad őt a tiszta, éltető levegőre, nem rettegve a veszélytől, a bizonyos haláltól, mely nemes vállalatod nem sikerülése esetében reád várakozott: légy áldva örökre . . . örökre . . .

A végső szavakat a kedves nő áldást osztogató ajakán, a várkastély kapuja előtt megszólalt hadi kürt hangja némitotta el, — vendégek érkezését adva hírül.

Minden szem az ablak felé fordult, miközben a terem ajtaja tárult fel s azon Csepessányi Miklós uram, a várkastély őrtiszteje lépett be halványan, minden izében remegve, fojtott s fatyolozott hangon jelenté:

— Hírnök a királytól!

A kapun erős döngetés hallatszott s Nyáriné kitekintve az ablakon — éles sikolylyal ajultan rogyott férje karjaiba.

Ajulásából fegyveresörgés hozta eszmélre s megpillantva a terembe lépő osztrák főtisztet, félelemtől reszkető karokkal görcsösen öleli át férje nyakát s kétségbeesetten kiáltá:

— Nem, nem eresztem el többé magamtól; vagy vigyetek engemet is oda, a hova őtet viszitek . . .

Az érdemjelektől csillogó tiszt nyájasan üdvözlí a három férfit s szelíd hangon szólal meg:

— Talán roszkor is jöttem. Én Trauttmanskörff Frigyes Vilmos gróf, Ő császári és királyi Felsőleg alezredese s udvari tisztje, Felsőleg uram meghagyásából jöttem hoz-

zad, jó Nyári Lőrincz, hogy kegyelmes urunknak szerencsés megszabadulásod felett érzett őszinte örömét előttem tolmácsoljam és királyi üdvözlétet neked átadjam.

Majd Nyárinéhez fordulva s az előtt magát meghajtva, folytatá:

— Nincs oka a félelemre, asszonyom. Én nem szakasztom le őnt férje kebeléről. Hogy tehetném azt, mikor kedves férje megszabadulásán örvend most minden igaz fia a hazának. Ő Felsőleghez is eljutott ez általános örömnök a híre s én vagyok a szerencsés, hogy Felsőleg urunk üdvözlétéhez a magamét is hozzá csatolhatom.

Csak ekkor vidult fel a Török Margit arca. Örvendezve nyitotta fel a terem ajtaját s boesátja be a gróf kíséretét. A másik perczben már a konyhából hallatszott ki csengő szava, a mint a vacsora mikénti készítése iránt osztogatott parancsot eselédneinek.

Vigan vannak Nyári Lőrincz kastélyában a megszorodott vendégek.

Igazán megszorodottak. A ma délelőtt oly szép családi jelenet színhelye a tágas ebédlő-terem fényárban uszik s előkelő vendégekkel van zsufolásig megtelve.

A hosszú tölgyfaasztal mellett a házigazda jobbán a király követe Trauttmanskörff gróf alezredes ül, balján pedig Jussel aga tekintget át a terem tulsó oldalán elhelyezett asztal körül zsiabongó szebbnél-szebb uri nők és leányok csoportjára, kikkel a boldog háziasszony élénken társalog.

Az aga mellett a Temesvár ostrománál fogságba esett, de a rabságra vitél alkalmával szerencsésen megszabadult Spa-

nyol István és a hős Kubát legyőzője: Pattantyus Balázs ülnek.

A többi vendégek is előkelő s e korban hazánk történetében szerepvívő férfiak.

A teremben vig zaj, nevetés, kacagás hangzik. Mindenfelé mosolygó arcokkal találkozunk.

. . . A lakoma már végéhez közelített, mikor egy vándorénekes lép a teremben egyszerre elnémul a zaj, minden szem a belépőre tapad, a ki hárfája hurjait megpendítve, egy édes-bus dalba kezd s hárfája hangjait szép, csengő énekkel kíséri.

Az ének Szolnokvár ostromát tárgyalja, a várparancsnok hősiességét, honszerelmét magasztalja, majd annak szenvedéseit, — s végül a pusztuló, versengő Hunnia sorsát bánatos hangokon panasolja.

Az ének elején a daliák arca kipirul, keblök dagad, hősi tettekre magasztosul, a végső akkordok azonban az előbb még ragyogó szemek pilláira könyeket esálnak, melyek az elhalványult arcokon gyöngyözve perengnek alá.

Az ősz dálnok oly hévvel, oly szívből jövő s szívhez szóló hangon adá elő énekét, hogy Nyári Lőrincz az ének bevégeztével lelkesülten rázta meg jobbját s szólaltá meg:

— Hol vedd ez éneket s hozzá a hangokat, vénülő dálnok? Talán te is jártál egykor a csaták véres mezéjén, hol bábér terem a hős homlokán s dicsőség vár az ott elhalóra.

— Igen uram! — mig e kar erős volt, forgatni a fegyvert, én is forgattam azt. Én is megálltam helyemen, nem remegtem szemébe nézni a véres halálnak. A harcmezőn benuáltak meg e karok s a kardot többé nem, csak a hárfát birják el. . . De jó ez

szük voltáról szól s a tisztviselők fizetését kifogásolja.

Zsilinszky Mihály államtitkár kilátásba helyezi, hogy a mai képviselőház és a szomszédos egyetemi épület is erre a célra fog használatni. A tisztviselőkre nézve legfőbb akadály a törvény, mely megállapítja a rangsorozatot. A muzeumra törökrekivánatos lenne, hogy a VII-ik osztályba soroztassanak, de ez is csak akkor lesz lehetséges, ha pénz lesz rája.

A tételt megszavazták.

A lelkési jövedelmek tételénél **Kiss Albert** kérde, hogy a szegény protestáns lelkészek részére az 1898: 14. t.-cikkben elrendelt segélyek még most is miért nincsenek folyósítva?

Zsilinszky államtitkár maga is sajnálja, hogy a folyósítás — bár nagyrészen megtörtént — késedelmet szenved sok egyháza nézve. De hát ez az összeírások nehézségén mulott. A miniszterium a legnagyobb lelkiismeretességgel intézi feladatát, a miről meggyőződtek **Tisza Kálmán**, **Dókus Ernő** stb. Igéri, hogy a legrövidebb idő alatt kiutaltatja a kijárási segélyeket. (Helyeslés.)

A tárczát ezután letárgyalták s elfogadták az ezzel kapcsolatos jelentéseket is. (Eljenzés.)

Öt perc szünet.

Az igazságügyi tárcza.

Rohonyi Gyula. A költségvetés egyes tételeinél mutatkozó többlet emelkedést indokolja. A beruházásokat ismerteti. Rámutat a bírói kar anyagi helyzetének javítását célzó intézkedésekre.

Rátkay László. Más állam az igazságon nyereszkeskedni nem akar, nálunk azt a pénz, a mit az igazságügyön bélyegekből bevételez, nem az igazságügyre költik el, nem is az igazságügyi költségvetésbe foglalja bele.

Ez utóbbi jelenség valószínűleg politikai titkolódzás. Lealázó a magyar államra, hogy azt a 10—12 millió költségtöbbletet nem fordítja az igazságügy színvonalának emelésére.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai. —

A miniszterelnök a debreczeni diák-kongresszusról.

Budapest, márczius 22. A budapesti és a debreczeni ifjuság nevében **Boross Lajos**, **Köpösdý Dezső**, **Kun Béla**, **Ludwig Rezső**, **Schindler Viktor** és **Zsembery István** ma délelőtt tisztelegtek a debreczeni országos és a párisi nemzetközi diák-kongresszus ügyében **Szell Kálmán** miniszterelnöknél.

A küldöttséget **Polónyi Géza** országgyűlési képviselő vezette a miniszterelnökhöz, kit **Köpösdý Dezső**, mint a budapesti egyetemi kör elnöke arra kért fel, hogy fogadja el a magyar ifjuság párisi utjának védnökségét és az azt előkészítő debreczeni diák-kongresszust vegye helyeslő és jóindulatu pártfogásába.

Szell Kálmán miniszterelnök, míg egyrészt a küldöttség kérelmének minden tekintetben eleget tett, másrészt hosszabb beszédben irányelveket adott a párisi, illetve debreczeni előkészítő diák-kongresszus teendőit illetően és biztosította az ifjuságot, hogy figyelemmel kíséri munkálkodását és minden komoly szándékáról örömmel értesül. Az ifjak ezután megéljenzették a miniszterelnököt, aki szívélyes bucsuzás után bocsátotta el őket.

A szultán leányának szökése.

Konstantinápoly, márczius 22. Az „Agence de Constantinople“ hivatalos helyről nyert felhatalmazás alapján teljesen alaptalan, gyűlöletes koholmánynak minősíti azt a hírt, hogy a szultán leánya megszökött.

Az osztálysorsjáték.

Budapest, márczius 22. Az osztálysorsjáték mai húzásnál a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki: 20.000 kor. nyert: 764. — 10.000 kor. nyert: 12350. — 5.000 koronát nyertek: 21731 58698 79649 80371 93186 96026. — 2000 koronát nyertek: 2267 8049 10350 16046 19917 21059 22411 31398 39903 48837 51736 57004 60044 62496 62530 62902 65974 72632 72740 74404 86602 86895 91139 93186 95489. — 1000 koronát nyertek: 1299 4776 4910 9045 9841 11218 12019 12603 13684 14103 15933 17227 20307 22591 25501 26357 26412 26777 28292 28416 30481 31439 31485 33260 33352 34471 41193 42791 42799 45053 46474 47315 52139 55998 56679 57456 60838 61075 61717 62451 64821 65181 65826 65914 69981 70490 70982 78409 80879 80940 87038 91761 92533 92590 93730 99710 99727. 500 koronát nyertek: 1612 1985 2851 5570 6689 7040 9130 19610 23827 24102 25497 25788 26138 30615 31451 32040 33515 34337 40316 40633 42055 44019 46892 52689 53510 57892 60499 61857 63619 63870 68868 72068 72936 74345 75293 77063 77112 78051 79051 79144 79310 84481 85015 87322 82229 88522 89582 90499 82771 93072 93798 96564 96177 97542 97793 99767.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

Délafrikai háború.

London, márczius 22. A Daily Mail tudósítója, a ki tegnap Bloemfonteinből Fokvárosba érkezett, azt jelenti, hogy három héten belül újabb hadmozdulat nem valószínű, mert tárgyalások folynak. — A Times-nak jelentik **Leurenzo-Marques** ből: Hír szerint azzal foglalkoznak, hogy Transvaalt Oranje szabad állammal egyesítik. **Krüger** elnök lesz, **Steyn** pedig főparancsnok. — A Morningpost-nak jelentik Fokvárosból, hogy a búr békekövetség utjának ezélja tulajdonképpen Oroszországnak.

London, márczius 22. A Times-nak jelentik **Rouxville** ből 20-iki kelettel: Az angolok megszállták **Rouxville** t és **Smithfeld** t.

is, — gondolám — mert ha nem vehetek részt többé hazám védelmében: buzdítsa legalább énekével lelkesedésre a magyart az egykori hős: **Tinódi Sebestyén**.

Nyári Lőrincz ámulva lépett hátra e név hallattára, míg vendégei lelkesedve ugrottak fel s vonták az asztalhoz a lánglelkű költőt, kinek neve ismerős volt akkor **Hunniának** egyik szélétől a másikig; a kinek dalait ur és szegény, főúri hölgy és egyszerű pórleány dalolta szerte a hazában; e dalokból tanulta honát szeretni a serdülő gyermek, e dalokat hallva, ment lelkesedve a harcok viharába az ifju levente és e dalokon merengett el, most büszke önért, majd fájó könyvek között a harcos nagyapa...

Férfiak és hölgyek csoportosan vették körül s versenyre kelve egymással igyekeztek kedvét keresni az egyszerű költőnek, a ki ez igaz, őszinte rokonszenvet szebbnél szebb dalaival fizette vissza, a melyekkel egyik perczben könnyekre, a másikban tomboló lelkesedésre ragadta hallgatóit.

Már jól behaladtak az éjszakába. A vendégek fesztelenül társalogtak, zajosabb-zajosabb lett a terem, a mikor **Trauttmansdorff gróf** serlegét emelve fölemelkedett üléséből s általános figyelem közt hibás magyarsággal ugyan, de lelkes szavakban köszönté fel a háziurat és szerető hitvesét. Beszédét a következő szavakkal zárta be:

— Boldog ember, a kinek barátai vannak. Boldog, a ki fejedelmének kegyével s honfitársai becsületével dicsekedhetik; de százszorosan boldog az, akinek egy **Török Margit** lehet a felesége. És ez az ember, ez a boldog ember a mi házigazdánk, **Nyári Lőrincz**. Boldog, mert szemmelátó tanuja annak az igaz tisztelet és szeretetnek, a

melylyel honfitársai úgy, mint fejedelme, elhalmozzák őt. És hogy e boldogság hosszantartó, az emberi élet legvégső határáig terjedő legyen: szivemből kívánom! . . .

Ezután a hölgyeket köszöntötte fel a lovagias német.

Tréfás felköszöntőjében a pártás hajadonokat élteté, tanácsokat osztogatva azoknak, melyeket, ha megfogadnak, igen könnyen és hamarosan meg fognak szabadulhatni unott pártáiktól.

E furesa felköszöntésre aztán egy barnapiros, elevenvérű leány — a kire **Jussel** aga már régen pislogatott — adta meg a választ. Szemére lobbantotta először is a gróf urnak, hogy már „feje bubján holdvilág van“, s gyűrűlő hajszáljait is kezdi belepni a hó, mégsem nőt be a feje lágyja, mert őszülő fejjel is, mint agglégény remetéskedik.

Azután **Jussel** agára kerítette a sort. Ugy megmosta annak a fejét, hogy ha eszébe jutott volna valakinek e mosogatás alatt megkérdezni a szegény agától, hogy hát voltaképpen fiu-e ő vagy leány? aligha tudott volna arra hirtelen felelni. A csintalan leány feddőzéseinek értelme oda ment ki, hogy a tisztelt aga ur fiatal ember létére még csak fel sem mér állani ülőhelyéből, nemhogy szót szólna valamelyik leányzóhoz. Azért vannak tehát a leányzók pártában, mert a férfiak gyávák, haszontalan mihasznák elsőtől az utolsóig . . .

A vendégek nevettek, éltették az ügyes leányt s ingerkedtek a gróffal s a szegény **Jussel** agával.

Addig-addig ingerkedtek pedig ez utóbbival, hogy ez egyszer azt találta kiszalasztani a bajusza alól, hogy ő bizony rögtön megnősülne, ha az a csintalan leány hozzámenne feleségül.

A leány erre azt felelte, hogy; „kezet reá“!

Jussel odanyujtá jobbját s a leány elfogadta az.

Némelyik vendég a hasát fogta, úgy kacagott szokatlan „házaságiszerződés“-en.

A vidám nevetést s tréfás megjegyzéseket azonban a zenészek érkezése felbeszakította.

Egy percz alatt bálteremmé lett átalakítva tágas ebédlő.

Megszóllalt a zene. Rikoltott a sip, szólt a tárogató. Deli menyecskék, pártás hajadonok járják karesu daliák, ifju leventék karjain a lassu magyart, a szilaj csárdást.

Az egész terem egy nyüzsgő hangyaboly.

A gyönyörű magyartánc látása lábba hozta a gróft, a vigkedvű háziasszonynyal ő is a tánczolókk közzé keveredik, s nagy spanyol eszímájában úgy megtipeg, úgy megtopog, mint valami hizott liba.

A terem egyik szögletében meg a piros pozsgás csintalan leány vezetgeti be a **Jussel** agát a magyartánc legelemibb szabályaiba, kézzel-lábbal magyarázva annak, hogy, mint forogjon, hogy forduljon; most így jobbra, most meg balra . . . közbe-közbe nagyokat kavartván ügyetlen tánczosán, a mikor a kezdő tanítvány mindig az orrára igyekszik bukni, a min aztán mindketten nagyot nevetnek.

. . . Reggelig gyönyörködött a melléktér ajtajában megterített asztal mellett hű szolgáljával udvari papjával: **Simonides Hilár** atyával társalogva, vendégei jókedvében a szives házigazda.

(Vége köv.)

London, márczius 22. A Standard-nak jelentik Bloemfonteinből 20-iki kelettel: 4000 transvaali búr Colesbergből Bázutóföld határára igyekeznek menekülni, de valószínű, hogy fogságba jutnak.

London, márczius 22. A Reuter-ügynökség jelenti: Chamberlain gyarmatügyi miniszter azt táviratozta az ausztráliai kormányzónak, hogy a hadügyminiszterium az ausztráliaiaknak 114 tiszti állást ajánl fel a gyalogságnál és tüzérségnél.

SZÍNHÁZ.

A proletárok.

Ki nem ösmeri a proletárokat? Szedervári Kamillát, a vértanu özvegyét; Mosolygó Menyhértet, a szilenciumos ügyvédet; Timót Pált, az együgyű birkate nyésztót; Zátanyi Benzét, a minden sviha-kok ideálját; Tulipánt, a szabót; Dankó Bénit, a végzett földesurat; életük párját és a többieket mind, a kiket a nagyvárosi élet tömkelegéből kiragadva a szemünk elé állít Csiky Gergely. Ez a darab, Csikinek kétségtelenül legjobb alkotása, általános nagy népszerűségnek örvend a fővárosban és a vidéken. Budapesten igen sokat adták a vidéki színtársulatok — sajnos — többnyire csak kisegítő darabnak tekintik, a melyet hamarosan elő lehet rántani, ha bereked a primadonna, gyöngékedik a tenorista, vagy influenzás a komikus.

Pedig a Proletárok at jól eljátszani ambíciója lehet minden magyar színtársulatnak. Nemcsak a Csiky Gergely munkáinak, hanem az egész színműirodalmunknak béces gyöngye ez a darab. Meséje, eszközei és alakjai, melyekkel a színpadi hatásért küzd, élet és színpadképesek; a tendenciája korrekt, a gondolkozása igazán magyaros. Magyar a levegője s az említett alakok sem a francia komédiákból átplántált, magyarba ojtott márkák, bohémek, grizettek és egyéb sablonok.

De ambíciója lehet minden magyar színésznek sikerrel játszania a Proletárok valamelyik szerepét már azért is, mert ezt a darabot épenséggel nem könnyű jól eljátszani. Csodálatos dolog, hiszen mindegyik szerepe jó szerep; még a házmester Jankó fiának néhány szava is alakításra nyújt alkalmat. De ezekben a jószerepekben annyi a filozófiai mélység; az alakok annyira igazak, hogy színészkedéssel, komédiázással meg sem érthetjük őket.

A budapesti Nemzeti Színház, az ország első színpadának aranykorára emlékezett a *Proletárok*. A mikor még Szedervári Kamillát *Prielle* Kolnélia, Irént *Márkus* Emma, Zátanyi Benzét *Halmi*, Mosolygó Menyhértet *Ujházi* Ede játszotta és még a Tulipán szabóné szerepében is olyan kaliberű művésznőt láttunk, mint *Rákosi* Szidi asszony, a ki mostanság a magyar színpad legjobb komikája.

A debreczeni színtársulat mostanában nem sokat produkál drámában, mert a repertoirt gyakran könnyebbfajta darabok töltik be. Csiky-darabot meg épen ritkán láttunk. De ezért igazságtalanság volna kárhoztatni az igazságot. Hiszen tegnap este, a mikor hosszú pihentetés után színrekerült a *Proletárok*, ime csak közepes számban telt meg a ház s ha a bérlők nem jelennek meg, az ujjonkon számlálhattuk volna meg a közönséget.

A szereplők közül első sorban *Fáy* Flórá, Irén személyesítőjét kell méltatnunk, aki drámai kitöréseiben főképp a harmadik felvonásban nagy hatást ért, de egész alakítása visszatükrözte a fejlődő izmos tehetséget. A közönség sűrűn tapsolta még nyílt színen is.

F. *Csigaházy* Etel, Szedervári Kamilla személyesítője, a pumpoló özvegyet találó vonásokkal ábrázolta. Eltalálta az alaphangot, s különösen tetszett, mikor a romlottságon egy-egy pillanatra átsugárzott a női szív, csak azért, hogy a másik pillanatban meg a könnyűvérség ragadja el.

Sziklai Miklós pompás Timót Pál volt. Jellemző volt már a maszkja is, mert jószívű birkakereskedő másképp el nem képzelhető.

Bartha Istvánnak szintén sikerült alakítása volt Zátanyi Benzé. Hasonlóképp nagy gondot fordított maszkjára. A java Zátanyi Benzék közé tartozik az ő alakítása.

Szathmári Mosolygó Menyhértje kabinetalakítás volt. Ez a törekvő színész szemlátomást halad, fejlődik. Tegnapi alakítása sokáig emlékezetben marad.

T. *Halmi* Margit játékában kisebb szerepben is kedvesség, asszonyi báj nyilvánult. *Szigeti* Lujza igen jó humorral játszotta a szakácsnőt.

Serfőzy Ilus, egy gyermekleány, olyan pernahajder Senki Gáspár volt, hogy zajos tapsot produkált játékával.

Kisebbs szerepben *Komjáthy*, *Rubos*, *Makray* és *Püspöky* jeleskedtek.

Stefánia esküvője.

— Express tudósítás. —

Budapest, márczius 22.

A miramarei fejedelmi kastélyra ma leszállt egy fehér galamb és áldást visz arra a frigyre, melynél regényesebbet az írói képzelet is alig tudna kigondolni. Az özvegyi fátyol alatt, melyet a hercegasszony tizenegy esztendőn át nemes méltósággal viselt, kigyulnak a szerelem rózsái, kivirul a boldogság virága. Illatos virág, a szemnek tetsző és az érzésnek minden hurját bűvösen elandalító. Miramareban, a honnan harminczhat esztendővel ezelőtt egy fejedelmi pár utrakelt, hogy császári koronával ékesítse fejét, mely korona — ah, csakhamar! — töviskoszorúvá alakult át, ma leszállt a fejedelmi trón magasságáról Rudolf trónörökös özvegye. Letette a diadém glóriáját, lemondott rangjáról és kimagasló állásáról, hogy egészen azé lehessen, kit szívében elismert a legjobbnak és legnemesebbnek, magához méltónak ő, ki fejedelmek sarja és egykor arra volt hivatva, hogy részt vegyen nemzetek sorsának intézésében. Miramare, „tengert esodáló” büszke fejedelmi hajlék! ennél nagyobb esodát nem mutat neked még a tenger mélysége sem!

S nem zúgnak a harangok, nem kísérté üdvkiáltása, mint egykor, midőn először megszólalt szíve és azé lett, kit rajongó érzéssel követett hivatásának magaslatára. Csendőben, Istenben tetsző egyszerűségben ment végbe a fejedelmi asszony és a magyar gróf esküvője. Mind a ketten érezték, tudták, hogy abban a nagy boldogságban van része a lemondásnak is.

De vajjon igazán lemondás-e az, mikor a jogát követelő szív jogához jut? Nem inkább kiérdemelt jutalom és annak meggyőző bizonyítéka-e, hogy van az égben egy mindent intéző és mindent megfontoló akarat, mely összeszámlálja a bus sóhajokat, följegyzi a hulló könyveket latbaveti a nemes akaratot és végül kimondja döntését: ember, küzdöttél és bíztál, legyen meg érte jutalmad . . .

Ez a jutalom, ez a sokáig epedve várt, de el nem készt virága a boldogságnak, igazi megelégedést kelt mindenütt, a hova egy szirma, kely

hének egy csepp illata eljut. Az emberek összenéznek, szemükben valami különös fény csillan meg, mesébe való hangulat ringatja őket és suttogva szabadul el ajkukról a fohász:

— Áldás arra a frigyre, melyet két igaz szív kötött meg!

Az esküvő előtt.

Trieszt, márczius 22.

Az időjárás borus és kellemetlen. A kastélyba az esküvő tanuin kívül mindenkinek tilos a bemenet. A szentély ormán a tengerészeti lobogót huzzták fel. Lónyay Elemér gróf, aki tegnap meggyónt és ma reggel áldozott, röviddel tíz óra után hagyta el a Hotel de la Villet és Gábor fivérével együtt Miramareba hajtatott. Mindkét testvér frakkban volt. Miramare valóságos virágerdő. A virágküldemények reggel óta folyvást érkeznek. Elsőnek jött a menyasszonyi bokréta, mely gyönyörű pármaibolyákból áll. A második volt Coudenhove grófnő udvarhölgy szekfűbokrétája.

Az esküvő.

Trieszt, márczius 22.

Az esküvő ma délelőtt 10 órakor a miramarei kápolnában ment végbe. A kápolna rendes külalakján nem változtattak semmit, csupán a padlót terítették le szőnyeggel és az ajtókat látták el bibor-draperiákkal.

A szertartás alatt a kápolnában jelen voltak: Mayer püspök, Fischer-Colbrie udvari káplán, a miramarei plébános és Kolb jézuita szerzetes, aki Stefániát az esküvő előtt meggyóntatta. Továbbá gróf Cholowiecki, a menyasszony tanuja, gróf Lázár Gábor, a vőlegény tanuja, Pálffy Teréz grófné és Széchenyi Melanie grófné udvarhölgyek. Rotter muzsikus, a ki harmóniumon kísérte az esketési szertartást és végül az oratóriumban elbujva a volt trónörökösnek komornyikja és komornája.

Az egész egyházi szertartás, mely a kopulatióból, Mayer püspök egy igen rövid beszédéből és egy csendes miséből állott, alig háromnegyed óráig tartott.

Az esketési levelet a miramarei plébános azonnal beírta a helyi anyakönyvbe és azonnal kiállított egy hiteles bizonyítványt, melyet Mayer püspök vett át a bécsi burgplébánia irattára számára.

Az esküvő után a fiatal házaspár a tanukkal, Mayer püspökkel és Fischer udvari káplánnal bizalmas körben meg fog ebédelni. Az új pár közvetlenül az ebéd után Triesztbe jön át és innen az esti vonattal Carlsburgba, Bécs mellé fog utazni. A máhát innen már tegnap előre küldték.

Trieszt, márczius 22. Stefánia ezüstszerű selyem ruhában volt. Lónyay gróf fekete Ferencz József kabátot öltött ez alkalomra. Mayer püspök beszédében kiemelte, hogy *a frigy a szerelem kötötte*, végül áldást kért a frigyre.

Stefánia rendkívül izgatott volt, később az izgatottsága elmúlt s látható örömmel, hangosan mondotta ki az „igen“-t. A szertartás után a jelenlevők gratuláltak s a grófné férjével karonfogva távozott.

Miért nem jönnek haza.

Igen érdekes dolog, hogy miért esketék Stefániát Miramareban és nem Bodrog-Olasziban és miért lesz a Lónyay grófi pár állandó lakhelye Ausztria és nem Magyarország. Egyszerűen azért, hogy polgárilag ne esküdjenek meg. Eleinte csak úgy volt, hogy Miramareban vagy bárhol Ausztriában fognak először megesküdni és utóbb Magyarországon polgárilag; később ez a dispozició is megváltozott és a házassági engedélyt hozzákötötték ahhoz a feltételhez is, hogy az új házaspár ne telepedjék le Magyarországon, a hol a megkötött házasság polgári esketés nélkül nem felelne meg a törvényes követelményeknek. Tudvalevőleg a királyi ház tagjaira a polgári esketés nem kötelező; de Stefániát eljegyzése alkalmából egyszerűen törölték a királyi ház tagjainak sorából, — akár csak meghalt volna — és így más módon kellett gondoskodni a polgári házasság elkerüléséről. Királyleány és polgári házasság! Brur!

Stefánia védnöksége.

A hivatalos lap élén ma reggel a következő legfelsőbb kéziratok jelentek meg:

Kedves Széll! Menyemet, Stefánia özvegy koronahercegnét és főhercegnőt a vörös-kereszt védnöksége alól Ausztria-Magyarországban fölmentem.

Kelt Bécsben, 1900. évi márczius hó 11-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Kedves Széll! Indítatva érzem magamat a vörös-kereszt védnökségét Ausztria-Magyarországban további intézkedésemig leányomra, Mária Valéria főhercegnőre átruházni.

Kelt Bécsben, 1900. évi márczius hó 11-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Széll Kálmán, s. k.

Hálaadó mise Budapesten.

Stefánia főhercegeasszony egybekelése öröme a védnöksége alatt álló Fehér-Kereszt országos lelenezház egyesület házi kápolnájában ma délelőtt hálaadó mise volt, melyet Sebasta Ottó kegyesrendi atya celebrált. Az istentiszteleten a közélet számos kitűnsége vett részt. Tibódy József kamarás, egyesületi elnök és dr. Szalárdy Mór igazgató főorvos vezetésével megjelent az egyesület egész tisztviselői kara is.

A király gratulációja.

Trieszt, márczius 22. Ó Fel-sége Stefániának délelőtt meleg-hangu táviratban gratulált.

Lónyay gróf életbiztosítása.

Trieszt, márczius 22. Lónyay gróf tegnap életét egy millió forintra biztosította.

HIREK.

— Honvédek, mint tűzoltók.

Bognár ezredes, a debreczeni III-ik honvéd gyalogezred parancsnoka, a tanácshoz olyan nagyérdekű átiratot intézett, mely megérdemli, hogy minél szélesebb körben keltse fel a figyelmet. A kitűnő ezredes arra kéri a tanácsot, hogy szakavatott tűzoltót küldjön a kaszárnyába, aki a legénységet a tűzoltásban alaposan kioktassa. Így a honvédség tűzveszedelem esetén segítségére lehetne a lakosságnak. **Bognár** nemes intencziója nagy méltánnyal találkozik a tanács részéről. Elképzelhető, hogy a polgárság rokonszenve milyen nagy mértékben emelkedik a katonaság iránt, ha a veszedelemben tapasztalja, hogy ott van mellette és a vészt segít elhárítani róla. A tanács átküldte az ezredes átiratát a városi tűzoltó főparancsnoksághoz, hogy ajánljanak valakit a tisztek közül, mire a főparancsnokság **Publig** Ernő h. főparancsnokot ajánlotta. A tanács erről értesítette **Bognár** ezredest. A h. tűzoltó főparancsnok már a jövő héten megkezdte egyelőre ötven honvéd kiképzését.

— **Személyi hir.** Gróf **Degenfeld** József főispán néhány napi távollét után tegnap visszaérkezett.

— **Teljes tanácsülés.** A városháza nagytanácsstermében tegnap délelőtt teljes tanácsülés volt gróf **Degenfeld** József főispán elnöksége alatt, melyen az e havi közgyűlés tárgyait készítették elő.

— **Egyházkerületi közgyűlés.** **Kiss** Áron püspök és főrendiházi tag gróf **Degenfeld** József főispánnal egyetértőleg a tavaszi egyházkerületi közgyűlés idejét május 16-tól kezdődőleg tűzte ki. A közgyűlés előreláthatólag 4—5 napig fog tartani. Legfontosabb tárgyai a május hó 2-án ülésező egyházkerületi tanügyi bizottság és a 3-án ülésező debreczeni főiskolai igazgatótanács jelentései lesznek.

— **A Csokonai kör diszülése.** A Telegdy-pályázat ügyében, a végrendelet értelmére szerint, e hó 24-én, szombaton diszülést tart a Csokonai-kör, melyen a jutalmat nyert színmű szerzőjének nevét ünnepélyesen kihirdeti s a pályadíjat átadja neki. Ez ügyben a következő meghívót vettük:

Meghívó. A Csokonai-kör 1900. évi márczius hó 24-én, szombaton d. u. 5 órakor a városháza nagytermében áldott emlékü, alapítványt tevő tagjának, **Telegdy K.** Lászlónak születési évfordulója alkalmából diszülést tart a következő sorrend szerint:

1. Elnöki megnyitó **Géresi Kálmán** I. al-elnöktől.

2. Jelentés a **Telegdy K. László** alapítványából kitűzött 800 koronás vigjáték-pályázatáról; előadó: dr. **Gulyás István**.

3. A pályadíj átadása a „**Kis püspök**“ című nyertes vigjáték szerzőjének, **Lovassy Andornak**.

E diszülésre a nemes alapító tisztelt rokonait, a Csokonai-kör s a debreczeni színtársulat t. tagjait és általában városunk t. közönségét tisztelettel meghívja. Debreczen, 1900. márczius 22. A Csokonai-kör elnöksége. A szombati színházi diszülés után ünnepi lakoma az „**Angol királynő**“ ben étlap szerint.

— **Értekező ülés.** Az ügyvédi kamara állandó bizottsága a f. márczius hó 24-én délután 5 órakor, valamint a következő szerda és szombat napokon a bűnvádi perrendtartás ismertetése tárgyában értekező ülést tart az ügyvédi kamara tanácsstermében. E legközelebbi üléseken az első előadó tisztet dr. **Varga Lajos** ügyvéd fogja teljesíteni. Felhívjuk erre az érdeklődő ügyvédi kar figyelmét.

— **Hangverseny a Zenedében.** Ismételt hirt adtunk már az ápril hó 1-én tartandó nagyszerű hangversenyéről, melynek gazdag műsora a zeneirodalom remekeit foglalja magában s oly élvezetesnek ígérkezik, a milyenben csak nagy ritkán lehet részünk. A műsor a következő:

1. Nagy hegedűverseny (E-dur). **Wieux-temps.** Előadja: **Füredi Sándor**.

2. a) **Lucia di Lamermor, Donizetti.** b) Az óra (Ballada). **Lówe.** Énekl: **Ney Dávid**.

3. a) **Andante, Molique.** b) **Serenade, Röver.** Előadja: **Füredi Soma**.

Tíz perc szünet.

4. a) **Moszkvai emlék, Wieniavski.** b) **Czigánydalok, Sarasate.** Előadja: **Füredi Sándor**.

5. a) **Varázsfuvola, Mozart.** b) **Balsors gyanánt, Nosedá K.** Énekl: **Ney Dávid**.

6. **Vonóshármas (Es-dur, Allegro, Adagio, Finale) Beethoven.** Előadják: **Füredi (Friedman) Testvérek**.

Kezdeté pontban fél 8 órakor. Előadás alatt az ajtók bezáratnak. Ruhát ingyen. **Jegyek** **László Albert** üzletében kaphatók.

— **Sorozás.** Uton-utfélen hallatszik a legények nótája — Mikor engem a főorvos vizítál stb. — Ma délelőtt 9 órakor kezdik meg a sorozást a Pavillon kaszárnyában. — Tegnap este a szélrózsa minden irányából jöttek a hadkötelesek a vonaton városunkba. Kit a szülő, kit pedig a babája kísért, jó falatokkal rakott szeredással. Még a sánta is kedvet kap, ő is dalolja a nótát, pedig jól tudja, hogy ő rá egyhangulag ki mondják az *untauglicht*.

— **Öngyilkos rendőrparancsnok.** **Jakovorabeli,** munkabíró ember tragédiájáról van szó. Ismeretlenek a körülmények, melyek a halálba kergették a szerencsétlent, a kinek pedig a középsorsu ember boldogulásának minden feltétele megvolt. **Gere** **Károly** rendőrparancsnokot sokan ismerték. Középiskolai tanulmányokról mutatott fel bizonyítványt, mikor katonaviselt ember léteré elfoglalta hivatalát. Intelligenciája arra is képesítette, hogy koronkint a rendőrbiztosokat is helyettesíthette. Így egy évig **Szász** rendőrbiztosot is helyettesítette. Főnökei megbíztak benne s **Boczko** **Sámuel** főkapitányt fél év előtt meglepte, hogy a rendőri teendőkre termelt, munkabíró ember leköszön hivataláról. Nem is indokolta, hogy miért köszön le. Innen **Máramaros-Szigetre** ment s onnan érkezik a távirati hir, hogy mellbe lötte magát; most a halállal vívódik s az a kívánsága, hogy hitvesét még egyszer láthassa. A mélyen sujtott asszony Debreczenben lakik most is s az első vónattal el is utazott a haldokló férjhez. **Gere** jómódu családból való; szülei **Kabán** laknak. Az öngyilkosságot **Máramaros-Szigeten,** sőgora lakásán követte el. A rendőrségnél sajnálkozással értesültek a derék ember végzetes sorsáról.

— **Idyll.** A ki késő éjen megy hazafelé hivatalából, az utazók egyes sötétebb helyein épült házak pinczelakásainál gyakran lathat terdepelő hadfit. Némely naiv ember bizony azt hinné, hogy imádkozási vágy fogta el a jóképű bakát, de a figyelmes szemlélő rögtön tisztában van vele, hogy a szolgáló, vagy szobaleány kedveért terdepelget ottan a vitéz férfiú. Hát hiszen jól is van ez így. A jó bakára is felfér, hogy legyen egy-egy édes pillanata, mikor kibeszélgetheti magát szíve választottjával.

— **Egy család tragédiája.** A nyomor ismét kezebe adta egy szerencsétlen anyának a gyilkos szerszámot, hogy azzal gyermekeit és önmagát elpusztítsa. A véres esetről levelezőnk az alábbi részleteket közli: **Perezés Anna** szurduki lakos férjét, a ki községi éjjeli őr volt, ezelőtt két évvel ismeretlen tettesek szolgálatának teljesítése közben összeszurkálták, minek következtében pár hónapi kintlódás után meghalt. Azóta az özvegy napszámából kereste a kenyerét maga és két kis gyermeke számára. Néha a községtől is kapott egy-két forint segélyt.

de az utóbbi időben az is elmaradt. Januárban az asszony erősen meghűlt s azóta állandóan betegeskedett. Keresete nem volt és így gyermekeivel együtt abból tengődött, amit jószívű emberek alamizsnaképen adtak neki. — Betegsége óta több ízben könyörgött az előjárásnál segélyéért, de mindannyiszor elutasították. E hó 19-én ismét elküldte nyolcz éves fiát a község házához, hogy legalább egy forintot adjanak neki kenyérre, de az is hiábavaló volt. A szegény asszonyt ez végkép elkésértette és öngyilkosságra határozta el magát. Este a gyermekeket lefektette s mikor már azok jó mélyen aludtak, egy előre elkészített nagy késsel mind a kettőnek a torkát elmetsette, azután pedig felvágta a saját ütereit és azon véresen felakasztotta magát a szoba gerendájára. Másnap reggel egy községi szolgától küldött a bíró 1 forintot az özvegyasszonynak. Mikor ez a szobába benyitott, ott találta az asszonyt véresen a kötélén. Az esetet azonnal bejelentette az előjárásnak, a honnan a bíró és az esküdt azonnal a helyszínre siettek és levették a kötélről a már holt asszonyt, csak ekkor vették észre, hogy a két kis gyermek is átmetszett nyakkal holtan fekszik az ágyban. Az eset óriási izgatottságot keltett a községben, különösen mikor megtudták, hogy a bíró könyörtelensége volt az oka a család pusztulásának.

— **Honvéd a kutban.** Ezen a szép tavaszi napon egy honvéd fojtotta fiatal életét a Nyulasnál levő kutba. Veres Antalnak hívták, póttartalékos volt. Mikor arra menő szekerek a lovakat akarták itatni, a vederrel kihúzták a veres sapkát. Kotorászni kezdtek aztán s előkerült a holttest is. Levelet nem találtak nála s így nem is sejtik, miért lett öngyilkos. A póttartalékos szolgálati ideje arasznyi idő. A katonaelet keservei nem bánthatták tehát. Ugy kellett lenni, hogy szerelmes volt a fiu. A Nyulas kutra nagyon rájáznak az öngyilkosok, mert minden évben belevész két-három élet. Helyénvaló volna tehát, ha a tanács ezt a kutat szivattyus kuttá alakítaná át.

— **A kaneai 1900. első nemzetközi kiállítás megnyitása.** A krétai kormány meghosszabította a jelentkezési határidőt 1900. április 5 éig s a megnyitás napját véglegesen május 1-ére tűzte ki, hogy a nagyszabású előkészületeket sikerrel véghez lehessen vinni.

György, görög fejedelem Ő királyi Fensége a kiállítást, mint annak védnöke, személyesen fogja megnyitni.

A Kréta kormánya által Európa minden iparos államához intézett felhívást, melylyel a kiállításon való részvételre felkér, mindennél visszhangra talált. A számos jelentkezők között elsőrangú czégek vannak, melyek szándéka Krétára való kivitelüket vagy meg alapítani, vagy kibővíteni.

Azok, kiknek még szándéka volna a kiállításon részt venni, kéretnek a lehető legrövidebb idő alatt, de legfőleg 1900. évi április 5 ig a kiállításnak fejedelmi rendvénynyel kinevezett intézőjénél, — Gobiet Arthur prága-karlsruenthali lakos urnál jelentkezni. A kiállítás Kanea város gyönyörű fekvésű kies ligetében rendeztetik, hol számos csarnok mellett a képviselőház is áll. Nincs kétség benne, hogy a kiállítás helyiségei egy a krétaiakra, mint az idegenekre is nagy vonzó erőt fognak gyakorolni.

— **Az izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Értesítetnek a t. tagok, hogy a Deák Ferencz-utcai izr. templomban az istentisztelet további rendelkezésig a következő időben fog tartatni: Kőnapokon reggel 6 órakor, d. u. 6 órakor. Szombat és ünnepnapokon d. e. 9 órakor, d. u. 4 órakor. Péntek és ünnepnapokat megelőző este 6 órakor.

— **Madárpusztítók.** Még el sem kezdtek jóformán csiripelésüket a kis éneklőmadárkák, már a pénzhajhászó ember sereggestől fogdossa össze őket s hozza be a városba. Házról-házra járkálnak a szegény

fogoly madárkakkal s eladogatják őket olesó pézen. Hogy mily nagy kárt okoznak ezzel a gyümölcsös kerteknek, erre egyikőjük sem gondol. Felhívjuk e madárarúsítókra a rendőrség figyelmét. Tiltsák be e hasznos madárkák barbár elfogdosását s ne engedjék, hogy városunkban ilyen módon jusson pénzmaghoz egy-egy tudatlan vidéki ember.

Az ügyészségi fogház égése.

Debreczen, márczius 22.

Nagy veszély fenyegette tegnap este a Deák Ferencz-utcai díszes igazságügyi palotát. A fogház épületének hátsó része még ezideig ösmeretlen okból kigyulladt s a tetőzet mintegy 60 méter hosszúságban teljesen leégett.

A tűz este 6 óra után keletkezett. A tetőzet jobb szárnyán ütött ki a tűz.

A veszedelmet a harmadik emeleten ezelláikban elhelyezett rabok vették észre. Éktelen lármát csaptak s erre lettek figyelmessé a börtönőrök, kik, mikor az udvarra siettek, a tetőzet jobb szárnya már lángokban állott s a lángnyelvek csak úgy nyaldosták a tetőzetet.

A veszedelemről rögtön értesítették a még hivatalban dolgozó Simonffy Béla kir. ügyészt, ki telefonon a tűzoltóságot értesítette.

Fél hét óra felé vágattak végig a tűzoltó kocsik a főútcán, épen mikor a legnépesebb korzó volt.

Mindenki a tűz színhelye felé sietett. Hire futott, hogy a törvényszéki palota ég. csakhamar ezekre menő ember volt látható a vész színhelyén.

Mikor a tűzoltóság megérkezett, a tetőzet már teljesen lángokban állott. Rémesen szép látványt nyújtott a magasra csapkodó láng, messze bevilágítva a környéket.

A törvényszék épülete egyáltalán nem forgott veszélyben. Veszélyben a fogház épülete volt. Ha a tűz nem hátul, hanem elől keletkezik, menthetetlenül a lángok martalékává lesz az egész fogház épülete. Szerencsére azonban az első és hátulsó emeletes rész között van a 4 emeletes magas kis épület s ennek a tűzfala mentette meg a fogházat a pusztulástól. A rabokat a lángokban álló épületből a balszárnyba fekvő épületbe szállították s így teljes biztonságba helyezték őket.

A tűz bő tápanyagot nyert a padláson felhalmozott nagymennyiségű rabmunka, kosár, gyékény, s mintegy 500 kéve kosárhoz való vessző.

A tűzoltóság munkája rendkívül meg volt nehezítve első sorban azért, mert a tolólétrát nem használhatták s leginkább pedig azért, mert **óriási volt a vízhiány.**

A törvényszék udvarán a kutak használhatatlanok s a vizet, mivel a szomszédokban furott kutak vannak, a tűzoltó laktanyáról szállították. Onnan is kifogyott az onban s este 9 órakor már a színháztól hordták.

Nagynehezen, hosszas, fárasztó munkután este 11 órára mégis sikerült a tüzet lokalizálni.

A tűz hogyan keletkezett, még nem tudják. Ma délelőtt és délután a tetőzetten bádgosok dolgoztak, a csatornákat javították s a kis olvasztó kemencéjük is ott volt.

A rendet a fegyőrök, a rendőrség s félszázad katonaság tartotta fenn. **Simonffy Béla** az igazságügyminisztert táviratban

értesítette a tűzről. Az épület biztosítva volt az első magyar általános biztosító társaságnál.

Tudós professzor Tóth.*

Röviden megírta tegnap ez az ujság, hogy **Tóth József**, a debreczeni öreg kollégium nagymultu professora ötven esztendei tanári pályafutás után nyugalomba vonul. Nagyon szép dolog a tanítványaitól, hogy ebből az alkalomból arany koszorúval akarják megtisztelni, nem lehetetlen, hogy valami ezüst- vagy talán aranyéremkeresztet is juttatnak neki; de mindez nem fogja megvigasztalni az öreg professzort azért, hogy elveszik a kathetráját, amelyet nálánál jobban senki sem szeretett.

Hát erről a **Tóth Józsefről** érdemes egyet-mást elmondani.

Amilyen mithikus alakja volt a debreczeni református kollégiumnak a multban Hatvani professzor, a milyen büszkesége Maróthy, éppen olyan nevezetes egyénisége most **Tóth József** is, a ki valósággal prototípusa az igazi magyartanárnak. Az általános képzettségű és széles tudású ember nagy tudományosságát a protestáns tanári kar minden tagja elismeri. Aranyos kedélyéről és páratlan ötleteiről pedig egész legenda támadt.

Csak nem régiben történt, hogy a kollégium egyik felső osztályának tanulói kimondották strájkot, mert tudós professzor **Tóth**, a mathézis tanára ezt találta mondani:

— No, fiuk, annyit sem tudtok mint a taligás lú!

Nagy megrökönyödés támadt erre és két napig üres volt a tanterem. Ez idő alatt megfordult egy deputáció az igazgatónál, a kitől azt követelték, hogy őket, a gyerekeket, kövesse meg a régi, nagyérdemű tanár.

Tóth József harmadnap megjelent a tancsremben s a szokásos bevezető köhécselés után így szólt:

— Miniszterek! Birák! Ügyvédek! Orvosok! Sikkasztók és gazemberek! Én elkövettem a legutóbbi órán azt, hogy rátok fogtam, hogy a mathézisből annyit sem tudtok, mint a taligás lú. Panaszra mentetek az igazgatóhoz, a ki aztán utasított engem, hogy én, a 75 éves aggastyán, szivjam vissza kijelentésemet. Nos hát, ünnepélyesen kijelentem, hogy **tudtok annyit, mint egy taligás lú.**

A fiuk először álmétkodtak, de aztán éljenzésbe és kacagásba törtek ki.

Ötven hosszú év alatt pedig be sokszor belemarkolt **Tóth** vidám szívébe a fájdalom...

Az öreg urnak két daliás fia a kollégiumnak büszkesége volt. Mind a kettő akkor halt meg, mikor már a kezében volt az oklevél. Leánya, Müller államrendőrségi fogalmazó neje, nemrég tragikus halállal mult ki; eltemette az öreg élete párját is, maga maradt egyedül...

Most már 78 éves s mindennap megjelen a kathetrán, tanít, magyaráz, tüzzel-hévvvel s rajongó szeretettel csüngnek rajta tanítványai. Mikor megtudta, hogy agg kora miatt nyugalmazni akarják, így kiáltott fel:

— Eltemettem mindenemet, nem maradt egyebem, csak a kathedrám s most ezt is elveszik tőlem.

A mióta a debreczeniek csak emlékezni tudnak, az öreg tanár reggel, délben, este botjára támaszkodva a kollégium jobboldali sarkánál áll s télen, nyáron, kánikulában, fagyban merően nézi az oratorium ablakait. Ezért a debreczeniek **Tóth Józsefet** a „**nagy szöglet-támasztó**“-nak is nevezik.

Mily mélységes ragaszkodás az ősi kollégiumhoz!

Már a forradalom után, 1849. november havában segédtanár volt. Akkor kémekek voltak az iskolában, a kik a református tanárok haza-

* A Magyar Szó márczius 22-iki számából.

fias megjegyzéseit szorgalmasan jegyezték s felküldötték a helytartó tanácsához. Tóth Józsefet is többször beárulták. De ő oly klasszikus eredetiséggel burkolta el mondanivalóit, hogy a nimet soha sem tudta kihámozni a magot.

Egyszer mégis komoly veszedelemben forgott. Bem apónak a titkárát, egy bíró nevű ifjút rejtegetett házában, a ki Petőfinek is intímusa volt s tolmácsolója Bem előtt Petőfi muzsájának.

Tóth József diák-ruhába bujtatta Bíró, elpusztította vele gyönyörű Rákóczi-bajuszát, tőből lenyiratta a haját és álnév alatt beíratta a filozofiára. Így nevezték akkor a kollégium VII. osztályát.

Egy szép napon zsandárok vették körül a kollégiumot. Az őrmester beállított a tanári szobába és ékes németiséggel így köszöntött rájuk:

— Der Herr Professor *Tóth* is hier?

Tóth előállott az ő végtelen nyugodtságával s tört németiséggel így felelt:

— *Ich bin der das.*

Tanártársaihoz fordulva pedig oda szólt:

— Vajjon mit akar a nimet?

Hát a „nimet“ nem akart egyebet, mint-hogy adassék ki rögtön der Herr Csathó. (Bíró álnéve volt ez.) Tóth kivette a zsebkendőjét, meglörölgette a szeméit, majd mély megindulással jelentette ki, hogy Csathó Csegénél a Tiszába ugrott.

A „nimet“ szalutált és elkezdett kutatni a kollégiumban. Tóth pedig nyomban fölkereste Bíró és elszöktette egy biharmegyei községbe, a hol aztán mint a zsidó árendás leányának a vőlegénye, kaftanban teljes nyugodtsággal járt-kelt.

A Damokles kardja hónapokon át függött Tóth feje fölött. Házába ki-bejártak a csendőrök s mikor egyik tanártársa csodálkozását fejezte ki ezen a veszedelmes bátorságon, kaczagott és így felelt:

— Űk járták meg, mert én tőlük egészen jól megtanultam azalatt németül.

Kitűnően beszél latinul s még ma is, a mikor nyugalomba vonul, ugy czítal a klasszikusokból, hogy memóriájával bámulatba ejti fiatal kollégáit, a kik unokái lehetnének.

Esküdtszéki tárgyalás.

— Sáját tudósítónktól. —

Debreczen márczius 22.

Másodizben gyűlt ma össze az esküdtszék, hogy az új bünvádi perrendtartás értelmében ítéletet hozzon.

Egy rablással vádolt ember ügyében kellett meghozni az igazságos és megnyugtató ítéletet.

Kiss Gábor h.-bőszörményi negyvenkét éves ember volt a vádolt, ki a vád szerint Ósz Varga Gábort a Partos-koresmánál, — mely Bőszörmény és Dorog között fekszik az ut mellett. — megtámadta, botjával megverte, majd betaszította az árokba és ujjasának oldalzsebében levő zacskóját letéve, a benne levő pénzből 60 krajczárt elrabolt.

Kilencz óra után lépett a terembe a bíróság. Elnökölt: dr. Szeőke István, szavazó bírák: dr. Oláh Miklós és Kolbenhayer Kálmán. A vádat: Galánffy János kir. alügyész képviselte, míg a vádolt védelmére Nyíri Ernő dr. jelent meg.

Elnök behívatta az esküdtteket és tanukat. Miután konstatalt, hogy a tanuk mindannyian megjelentek, az esküdttek kisorsolása vette kezdetét.

Tizenkét rendes és két póttag sorsoltatott ki a következő sorrendben: Rendes esküdték: Kovács Mihály, Szakácsi András, ifj. Csanak József, Szabó Kálmán, Somogyi Pál, Dézsi Lajos, Kulcsár Endre, Szabó József, Vásári András, Zalai Márk, Konecz Elek és Szántó Győző. Póttagok: Antal Vincze és Szabó József.

Az esküdttek kisorsolása után egyenként megesküdtettek arra, hogy igazságosan, részrehajlatlanul ítélnének.

Ezután a vádolt kihallgatása vette kezdetét. Elnök ismertette a tényállást s aztán a szokásos kérdéseket intézte a vádlotthoz.

Elnök: Bűnsnek érzi-e magát?

Vádolt: Nem vagyok bűns ebben a dologban.

Elnök: Beszélje el, hogy történt a dolog?

— Ósz Varga Gáborral, Ósz Varga Sándorral és Dobi Sándorral összetalálkoztam a bőszörményi állomásnál. A két embert Ósz Varga Gábor fogadta fel tengeri kapálásra. Beszélgetés közben betértünk a Partos-koresmába, hol előbb kétödli ter pálinkát ittunk meg; aztán én kolbászt rendeltem, mely után boriváshoz láttunk.

— Meddig ittak?

— Körülbelül éjjelutánig.

— Ki fizetett?

— Ósz Varga Sándor és én.

— Hát aztán mi történt?

— Akkor felszedelőkötöttünk és elindultunk a koresmából, de Ósz Varga Gábornak nagyon megártott az ital s nem birt menni. En aztán visszatértem vele a koresmába és tovább ittunk.

— Meddig ihattak még?

— Éjjelutáni két óráig. Ekkor kimentünk s az öreg ember az ablak alatt összeesett s azt mondta, hogy ő nem megy tovább. En aztán ott hagytam és nem tudom: mi történt vele tovább.

Ósz Varga Gábor, sértett, fentartja vádját Kiss Gábor ellen. Elmondja, hogy mikor a koresmából kiléptek, Kiss Gábor bottal rátámadt, ütlegelte, majd rángatta, vonszolta tovább s mikor a Dorog felé vivő úthoz értek, ott az árokba lökte, rátaposott, miközben kigombolta ujjasát s káromkodás közt kérte elő pénzt, ezt mondván:

— Add elő öreg azt a pénzt, a mit az unokatestvéred előtt említettél.

Ő meg volt rémülve, szólni sem tudott. Mikor a zacskót leszakította ujjasáról, kivett belőle hatvan krajczárt s a többi visszadobta neki.

Ő aztán segítségért kiáltozott, mire Kiss Gábor elfutott.

Szembesítették a vádlottal, a ki határozottan tagadja, hogy egy ujjal is bántotta volna panaszost.

Takács Miklósné tanu 44 éves, nánási születésű derék magyar asszony. Szinte szegyenkezve feleli a kérdésre, hogy nincsen gyermeke. A Partos-koresmáros felesége. Ő adta a rablás történetkor az italt az ott mulatóknak. Fizetett Kiss Gábor is, meg Ósz Varga Sándor, sőt Ósz Varga Gábor is husz krajczárt. Ellenségeskedést nem látott közöttük, s arról, hogy Kiss Gábort, megrabolta volna Ósz Varga Gábor, nincsen tudomása, mert a vén ember reggel csak annyit mondott: „Mégis csak furesa koresma ez itt, hogy az embert még meg is rabolják!”

Ósz Varga Sándor és Dobi Sándor beismerik, hogy október 15-dikén éjjel Kiss Gábor és Ósz Varga Gábor társaságában a Partos-koresmában mulattak. Ők ketten eltávoztak, s Kiss Gábor a vén Vargával ott maradt, mert mindkettő tulságosan ittas volt.

Elnök a tárgyalást öt percze felfüggesztette. Szünet után **Bácsi Sándor** tanu hivatott elő:

Bácsi Sándor Nagy Ferencz nevű sógorával künn volt akkor éjjel a mezőn. Ő a konyhóban feküdt, sógora pedig künn a széken. Egyszer csak sógora felköltötte a hogy valami baj lehet, mert segítségért kiáltoznak. Az ő apja is ott mulatott a koresmában és ő azt hitte, hogy azt bántják. Sógorával elment hát a koresmához s ott beszéltek az ablakon, hogy ott van-e édes apja.

A koresmáros kiszólt hozzájuk, hogy benn van, ott alszik a kanapén. Ők aztán megnyugodva, visszatértek a konyhához s nem törődtek tovább a dologgal.

Nagy Ferencz tanu kétszer hallott segélykiáltást. Ő figyelmeztette Bácsit és elment vele a koresmához. Utközben semmi

gyanusat nem vettek észre és a kiáltás sem ismétlődött.

A tanukihallgatás ezzel véget ért s dr. **Pápay Kálmán** Bőszörmény város tisztifőorvosa, mint szakértő hallgattatott ki, a ki azt mondja, hogy Ósz Varga Gábornak a jobb lapoczkája alatt volt egy lapos ütéstől származott sérülése. Mikor megvizsgálta, a jelek arra mutattak, hogy a sérülés a vizsgálatot megelőzőleg huszonnégy órán belül történhetett. Miután pedig az orvos október 19 én ejtette meg a vizsgálatot, az állítólagos rablási eset pedig 15-én éjjel történt, kir. ügyész indítványára a törvényszék elrendelte a törvényszéki orvos véleménye kikérését is és addig a tárgyalást felfüggesztette.

Délután három órakor a törvényszéki orvos mondta el véleményét, melyre nézve aztán dr. Pápay is odamódosította nyilatkozatát, hogy lehetséges, hogy a sérülés három nappal előbb történt.

A közzvádó a 304. § ra nézve elejtette Kiss Gábor ellen a vádat, de a 301. § ra nézve fentartotta s kérte elítéltetését.

Ezután a hivatalból kirendelt iju ügyvéd dr. Nyíri Ernő következett, melyben többek között a következőket mondotta:

Ha az esküdt urak ilyen minden bizonyítékot nélkülöző s pusztán következtetéseken alapuló vádra igazat adnak a kir. ügyész urnak, megrendül az igazságszolgáltatás és megezőfolják akaratlanul is a törvényhozás azon intenciójának létjogosultságát, hogy az állampolgárok részt vegyenek az igazságszolgáltatásban.

Nem akarom önök előtt, esküdt urak, azon érveket ismételni, melyek a törvényhozást akkor vezették, mikor ezen a jogi élet ezivilisációját legjobban karakterizáló, legjobban symbolizáló intézményt létesítették, nem akarok önök előtt, hosszasanban beszélni ezen az állampolgárokot megillető szép jogról, — legszebb jogról, mely polgártársainkat megilletik, — de nem kell önöknek, uraim, megfélemedezni ezen feladat jelentőségéről és felelősségéről, — felelősségről, melylyel saját lelkiismeretöknek tartoznak. S ezen lelkiismeretesség nem nyilvánulhat másban, mint igazságszeretetben. Ezen kir. törvényszék érdemes elnöke tegnapelőtti szép beszédében, a mikor az első esküdtszéki tárgyalást megnyitotta, azt mondotta: „a jog nem más, mint helyesen elosztott szabadság, s a szabadság nem más, mint helyesen elosztott jog”; az elnök ur idézett szavaival élve, a midőn önök ezen helyesen elosztott szabadságuk, legszebb joguk gyakorlására vannak hivatva, engedjek meg, ha azt mondom: igazságérzetöknek, igazságszeretetöknek egyedül az felel meg, ha ezen vádlotat, mint a ki minden terhelő bizonyíték nélkül lett az esküdtbíró elé állítva — felmentik.

Kérem a vádolt felmentését.

Az esküdték a feltett kérdésre **egyhangulag nem bűnsnek nyilvánítottak Kiss Gábort** s ennek alapján a kiralyi törvényszék **felmentő ítéletet hozott.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

Laptulajdonos: **a Csokonai-nyomda.**

NYILT-TÉR.

Vegyünk Schweizer-selymet

Kérjen ön mintát fekete, fehér vagy színes újdonságainkból.

Különlegesség: **Nyomott selyem-Foulard, Rayé, Cadrille, nyers- és mosó-selyem** ruháknak és blousoknak, méterenként 1 kor. 20 fillértől feljebb.

Ausztria és Magyarországon **közvetlen magánfeleknek** adunk el és a kiválasztott selyem-szöveteket **vám- és bérmentesen** a lakásra küldjük.

Schweizer & Co. Luzern
(Schweiz) selyemszövet-kivitel.

Meghívó.

Az

Alföldi Takarékpénztár Debreczenben r.-t.

kebelében működő

„Hitelrészecskék-Csoport”

1900. évi márczius hó 25-én délelőtt 11 órakor, az intézet helyiségében tartja

I. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. tagtárs urak tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozás tárgyai:

1. Az üzlet eredményéről szóló választmányi és felügyelő-bizottság jelentései.
2. Jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése.
3. 3 választmányi és 2 felügyelő-bizottsági tag választása.
4. Választmány, felügyelő-bizottság és tisztviselők jutalmazása.
5. Esetleges indítványok.

Szántó Győző,

a „Hitelrészecskék-Csoport” elnöke.

KEIL-LAKK

(GLASUR)

legkitűnőbb mázó-szer puha padló számára.

1 nagy palaczk ára 2 kor. 70 fil. — 1 kis palaczk ára 1 kor. 36 fil.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 1 k. 20 f.

Arany-fénymáz

képkeretek stb. bearanyozására. 1 kis palaczk ára 40 fil.

Fehér „Glaser“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók ablakdeszkák stb. újból való befestésére. 1 kis doboz ára 90 fil. — 1 nagy doboz ára 1 kor. 50 fil.

Mindenkor kaphatók: **Szent-Királyi Tivadar** ezégnél **Debreczenben.****Hirdetések**

a legjutányosabb árban felvételnek kiadóhivatalunkban

Kossuth-utca 13. sz.**CSOKONAI-NYOMDA****LENGYEL IMRE ÉS TÁRSAI****DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCA 13. SZ.**ELSŐRANGU * * * * *
KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
ÉS KÖNYVKÖTÉSZET * *

Ajánlunk a sokszorosító-szakmába vágó mindennemű munkák elkészítésére. Modern berendezésünkkel és kitűnő munkaerőnkkel a legnagyobb igényeket is kielégíthetjük.

Könyvnyomdánkban mindennemű egyszerű, de izléses nyomtatványok, valamint művészes kivitelű diszmunkák készülnek és pedig:

KERESKEDŐK RÉSZÉRE:

Árjegyzékek, körlevelek, számlák, jegyzékek, levélpapírok és borítékok, címkek, csomag-jegyek, áru-mintajegyek, bevásárlási könyvecskék, üzleti kártyák, csinos reklámlapok és egyéb nyomtatványok.

TANINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Az összes naplók, osztálykönyvek, díszes bizonyítványok, havi és évi értesítők, jegyzőkönyvek és tankönyvek.

ÜGYVÉDEK RÉSZÉRE

A legtöbb nyomtatványt raktáron tartjuk, a készleten nem levőt pedig — bármily mennyiségben — raktári áron készítjük el.

PÉNZINTÉZETEK RÉSZÉRE:

Mindennemű üzleti könyvek és egyéb kezelési nyomtatványok, u. m.: napi-ívek, lejáráti jegyzékek, sorsolási értesítések és egyéb ismertetések csinos füzetekben, szerződés, kötelezvények, váltók, biztosítéki okiratok stb.

VIGALMI BIZOTTSÁGOK RÉSZÉRE:

Izléses kivitelű bál meghívók, programok, belépti jegyek, díszes táncrendek stb.

KÜLÖNBÖZŐ ALKALMAKRA:

Eljegyzési és esketési jegyek és egyéb családi értesítések elegáns kartonra vagy mindennemű új divatu finom papírra nyomva, névjegyek, levélpapírok stb.

Nyomatott a „Csokonai” nyomdában, Debreczenben.